

Læs mere

På styrelsens hjemmeside kan du finde mere om genoplivning og fravalg af genoplivning og se film om emnet: stps.dk/den-sidste-tid.

Styrelsen for Patientsikkerhed

Islands Brygge 67, 2300 København S
Tlf.: +45 7228 6600 · E-mail: stps@stps.dk

www.stps.dk

Information til læger

Genoplivning eller ej

Hvad er din rolle som læge?

Januar 2025

Genoplivning eller ej

Hvad er din rolle som læge?

Formålet med vejledning om genoplivning og fravalg af genoplivningsforsøg er bl.a. at sikre, at patienter og borgere får en værdig afslutning på livet, og at understøtte, at der bliver taget stilling til fravalg af genoplivningsforsøg i tide. Her kan du læse om din rolle som læge, når der i en konkret situation skal tages stilling til, hvorvidt en patient skal forsøges genoplivet eller ej.

Hvornår skal man ikke forsøge at genoplive?

Hovedreglen er, at du skal tilkalde hjælp og iværksætte livreddende behandling, hvis du finder en livløs person. Men der er seks undtagelser, hvor det ikke er tilfældet. De fleste kræver en læges vurdering, eller at det fremgår tydeligt af journalen, at man kan undlade genoplivning.

Her er de seks undtagelser og en beskrivelse af din rolle som læge ►►

1. Når døden var forventet, eller det er åbenlyst, at døden er indtrådt

Hvis det personale, der finder en livløs patient, har været involveret i behandling og plejen af patienten, og hvis du som læge tydeligt har skrevet i patientens journal, at døden var forventet, kan personalet undlade at forsøge genoplivning. Alle kan undlade at forsøge genoplivning, hvis det er åbenlyst, at døden er indtrådt – fx ved svære kvæstelser eller synlig forrådnelse.

2. Når du som læge i situationen beslutter, at der ikke skal genoplivnes

Som læge kan du beslutte, at der ikke skal forsøges genoplivning, eller at det skal stoppes. Beslutningen må gerne ske over telefonen, hvis du fx bliver ringet op af plejepersonale på patientens plejehjem.

3. Når du som læge på forhånd har fravalgt genoplivning

Alle læger kan i et aktuelt behandlingsforløb på forhånd beslutte, at genoplivning ikke skal forsøges, hvis patienten får hjertestop. Du skal informere patienten og eventuelt pårørende om din beslutning.

4. Når en patient har fravalgt genoplivningsforsøg i en aktuel sygdomssituation

En habil person har altid ret til at fravælge genoplivningsforsøg i en aktuel sygdomssituation. En aktuel sygdomssituation kan være akut sygdom, men også hvis patienten er i behandling for en kronisk sygdom – fx kræft, hjertesvigt eller KOL. Beslutningen gælder i det aktuelle sygdomsforløb, når du som læge har vurderet, at patienten er habil og har fået tilstrækkelig information. Vurderingen skal skrives i journalen.

5. Når en borger har registreret et fravalg af genoplivningsforsøg

Alle habile borgere over 60 kan registrere et fravalg af genoplivningsforsøg ved hjertestop på sundhed.dk. Fravalget gælder en uge efter, at det er registreret. Det vil først kunne ses i de elektroniske journalsystemer og i sundhedsjournalen på sundhed.dk, når det er trådt i kraft.

6. Når der er et livs- eller behandlingstestamente

I et livs- eller behandlingstestamente kan man på forhånd fravælge genoplivning, hvis man en dag skulle blive varigt inhabil. Testamentet gælder først, når du som læge har vurderet, at patienten er varigt inhabil, og at han eller hun er i en af de situationer, som testamentet handler om.

Beslutning om fravalg af genoplivning gælder også på tværs af sektorer

Hvis du som patientens praktiserende læge eller sygehuslægen har skrevet i journalen, at genoplivning er fravalgt i den aktuelle sygdomssituation, gælder beslutningen også efter sektorskifte, og indtil en læge beslutter andet. Lægen skal sikre, at fx ambulancepersonalet og relevant plejepersonale bliver orienteret.

Tag samtalen om genoplivning i tide

Den sikreste måde at undgå en uværdig situation med uønsket genoplivningsforsøg på er at få talt med patienten om ønsker til den sidste tid, inden det er for sent. Patientens ønsker bør skrives tydeligt i journalen, så det personale, der står i situationen, ikke kommer i tvivl.

Hvem gælder vejledningen for?

Vejledningen gælder for alle sundhedspersoner. Den gælder læger – i almen praksis og på sygehuse – og øvrige sundhedspersoner, fx social- og sundhedsassistenter, sygeplejersker og ambulancepersonale.

